

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Crèdits	0,96 de presencials (24 hores) 3,04 de no presencials (76 hores) 4 de totals (100 hores).
Grup	Grup 5, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Rosa Isabel Rodríguez Rodríguez rosabel.rodriguez@uib.es	16:30	17:00	Dimecres	01/09/2016	11/01/2017	GC Aula A01
	12:00	12:30	Dimarts	01/09/2016	30/06/2017	GC Despatx B105

Contextualització

Una part del programa dona a conèixer quins són els principals canvis que es donen a l'adolescència. Encara que aquests canvis indiquen tendències generals, no es pot oblidar la gran variabilitat de comportaments que es poden trobar en aquest període.

L'altra part del programa concreta els principals models d'aprenentatge dins el context escolar, tenint en compte els factors intra i interpersonal que condicionen el procés d'ensenyament-aprenentatge, tant per part del professorat com de l'alumnat.

Objectius generals de l'assignatura:

- * Comprendre els principals canvis psicofisiològics, cognitius i socioemocionals, així com el procés de reorganització de la identitat personal.
- * Adquirir els coneixements necessaris per poder analitzar, comprendre i tractar els problemes educatius, la realitat escolar, així com els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- * Reflexionar sobre l'aplicabilitat dels continguts explicats en situacions reals a l'aula i desenvolupar una actitud adequada i assertiva en el tractament dels problemes.

Requisits

L'assignatura té caràcter introductori, per tant, no té prerrequisits essencials.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Competències

Específiques

- * Conèixer, en el cas de l'Orientació psicopedagògica i professional, els processos i recursos per a la prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència, i els processos d'avaluació i orientació acadèmica i professional. (17).
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que respectin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les diferents característiques personals i col·lectives. (24).
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge. (26).
- * Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes, col·laborant amb el Departament d'Orientació i altres docents del centre i, si escau, amb els diferents agents d'intervenció socioeducativa. (31).
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent. (41).

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels alumnes així com a l'orientació dels mateixos, tant a nivell individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre. (2).
- * El disseny i desenvolupament d'espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte cap als drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible. (5).
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumne i estimular la capacitat per aprendre tot sol i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals. (6).
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació dins l'aula, assolir les habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència dins l'aula, i solucionar problemes de disciplina i resolució de conflictes. (7).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Es pretén donar a conèixer:

- * les característiques evolutives de l'alumnat, el seu desenvolupament cognitiu, emocional i social;
- * els factors intrapersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge;
- * els factors socioambientals i interpersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge;
- * estratègies i processos d'aprenentatge;
- * com adquirir una actitud assertiva per afrontar els conflictes.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Continguts temàtics

1. Característiques de l'adolescent
 - 1.1. Desenvolupament físic
 - 1.2. Desenvolupament cognitiu
 - 1.3. Desenvolupament social i emocional
2. Els processos d'aprenentatge
 - 2.1. El concepte d'aprenentatge
 - 2.2. Principals models d'aprenentatge i la seva aplicació a l'àmbit educatiu
3. Factors del procés d'ensenyament-aprenentatge.
 - 3.1. Factors intrapersonals.
 - 3.2. Factors interpersonals i socioambientals.

Metodologia docent

Es realitzaran:

- * Classes magistrals
- * Estudi de casos-tallers
- * Anàlisi-comentaris de documents i materials
- * Exposicions i debats a classe
- * Elaboració d'activitats d'aprenentatge i avaluació

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions teòriques	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu i amb la utilització de mitjans audiovisuals s'establiran els fonaments teòrics de l'assignatura. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes teòriques a partir de la discussió en grups reduïts, la posada en comú dels diferents punts de vista sorgits de les explicacions de la professora i d'haver treballat els diferents materials complementaris proposats. La finalitat es la d'oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels elements bàsics dels diferents temes del programa.	14
Classes pràctiques	Activitats presencials	Grup gran (G)	Es treballaran en grup els continguts de l'assignatura, aplicant la teoria a contextos escolars a nivell pràctic. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en els tallers de manera activa.	3
Classes pràctiques	Presentacions orals	Grup gran (G)	La finalitat d'aquestes presentacions és que l'alumnat aprofundeixi en diferents continguts temàtics del programa, a més de comunicar i intercanviar en el si del grup les diferents temàtiques treballades. Amb aquest objectiu cada equip de treball realitzarà un póster explicatiu.	5

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>L'alumnat disposarà d'un temps de presentació i d'exposició oral (podrà fer ús de mitjans audiovisuals). Al llarg de l'exposició serà important incentivar la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, activitats, etc., i posteriorment haurà de respondre les preguntes d'aclariment realitzades per la resta d'alumnes i/o la professora.</p> <p>La professora proposarà un calendari d'exposicions per tal de què l'alumnat pugui iniciar el procés de preparació per a la presentació de l'exposició oral.</p> <p>Només seran avaluats/des aquells/es alumnes que hagin assistit i/o participat a l'exposició del seu grup.</p>	
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	<p>Per tal d'avaluar els coneixements teòrics dels/de les alumnes es realitzarà una prova d'examen (tipus examen objectiu) en el període d'avaluació complementària. El temps disponible per realitzar aquest examen serà decidit per la professora en funció del nombre de preguntes i d'acord amb el tipus d'examen de prova objectiva (d'elecció múltiple).</p> <p>Aquest element d'avaluació permetrà valorar si l'alumne/a té els coneixements bàsics de l'assignatura. Per a la seva preparació, caldrà utilitzar, com a mínim, els materials i documents treballats durant el curs —tant per part de la professora com per part de l'alumnat—, juntament amb els continguts i materials exposats a les diferents sessions de classe.</p> <p>La superació d'aquesta prova amb una nota igual o major a 5 serà imprescindible per a la superació de l'assignatura. Si s'escau, la recuperació d'aquesta matèria es realitzarà en el període extraordinari de febrer.</p>	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	L'objectiu és la consolidació per part de l'alumnat dels coneixements pràctics i teòrics. Es treballarà amb els diferents documents, materials, explicacions i exposicions que s'hagin vist a les sessions de gran grup i a les de grup mitjà.	50
Estudi i treball autònom en grup	Realització i lliurament d'un treball d'aprofundiment	<p>L'alumnat, organitzat en petits grups, realitzarà un treball d'aprofundiment a partir de les indicacions i criteris que es pautin durant el desenvolupament de l'assignatura. En la realització d'aquest treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies recollides en aquesta guia docent.</p> <p>El treball es lliurarà en el termini que s'especifiqui en el calendari de l'assignatura. Tal i com ja s'ha indicat, a més de la seva realització escrita, aquest treball serà exposat davant el grup de classe (modalitat referent a</p>	26

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		les exposicions orals), i també d'acord al calendari que s'estableixi a l'aula virtual.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions sobre el procediment d'avaluació:

- 1 Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació de procediments d'avaluació. A la taula següent es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable R, no recuperable NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.
- 2 L'alumne/a obtindrà una qualificació numèrica (entre 0 i 10 punts) per a cada element d'avaluació. Les qualificacions de cada una de les activitats d'avaluació a realitzar seran ponderades d'acord als percentatges establerts a fi d'aconseguir la qualificació global de l'assignatura. Per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.
- 3 Els diferents elements d'avaluació tenen una data límit de lliurament que s'especificarà en el seu moment. Les activitats no presentades en els terminis de lliurament indicats seran avaluades amb la nota mínima (0,0).
- 4 La no realització d'una determinada activitat avaluativa, suposarà obtenir la nota mínima en aquesta activitat (0,0). D'altra banda, segons indica el Reglament Acadèmic de la UIB (article 34.2, Tipus de qualificació) com a criteri general "es considerarà que un estudiant és un «no presentat» quan només hagi realitzat activitats d'avaluació previstes a la guia docent que suposin un terç o menys de l'avaluació de l'assignatura".
- 5 Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.
- 6 Es realitzarà un examen final. Per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a haurà d'obtenir una nota igual o superior a 5 punts en aquest examen.
- 7 Es recorda que els elements d'avaluació presentats han de tenir un nivell d'exigència pel que fa al seu contingut i format. En totes les activitats d'avaluació del curs, no només es valorarà l'encert en les respostes, sinó també la qualitat de la presentació. La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per l'alumnat serà qualificada negativament. Per tant, són elements d'avaluació l'ortografia, la claredat en l'exposició, l'ús adient del vocabulari, la redacció, els aspectes formals, etc., dels treballs lliurats i també de les proves d'examen. Es podrà penalitzar fins a un 15% de la qualificació final en funció de l'ús que s'hagi realitzat.
- 8 L'alumnat ha de ser conscient que, segons el Reglament Acadèmic de la UIB (Article 33), es penalitzaran les activitats fraudulentes durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular: a) en els exàmens o proves escrites, l'ús de qualsevol mitjà encaminat a facilitar les respostes; b) en els treballs i pràctiques individuals o de grup, la inclusió de fragments d'obres alienes presentades de tal manera que es faci passar com a propis (plagi). Concórrer en un frau d'aquest tipus suposarà l'automàtica qualificació de "suspens" (0,0) a l'avaluació anual de l'assignatura.

Normes generals

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

- * Les actituds que puguin distorsionar el bon desenvolupament de les sessions de classe (ús de les tecnologies —ordinadors, mòbils, etc.—sense finalitats pedagògiques específiques de l'assignatura, el consum d'aliments dins l'aula, les interrupcions d'entrades i sortides en diferents moments durant les sessions de classe, la impuntualitat, parlar constantment mentre la professora fa una explicació o durant una intervenció d'un company, etc.) afectaran de forma negativa a la qualificació final. Així, qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació (la professora es reserva el dret d'aplicar la penalització que consideri pertinent pel que fa a la qualificació final).
- * Els criteris i pautes que s'estableixen en aquesta guia docent poden ésser modificats en funció de la dinàmica del grup classe durant el curs acadèmic, per tal d'adaptar-se a les necessitats i ritmes que s'hagin detectat.

Activitats presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Es treballaran en grup els continguts de l'assignatura, aplicant la teoria a contextos escolars a nivell pràctic. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en els tallers de manera activa.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència a classe i implicació dels alumnes. - La participació activa de l'alumne a classe.

Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Presentacions orals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes presentacions és que l'alumnat aprofundeixi en diferents continguts temàtics del programa, a més de comunicar i intercanviar en el si del grup les diferents temàtiques treballades. Amb aquest objectiu cada equip de treball realitzarà un póster explicatiu. L'alumnat disposarà d'un temps de presentació i d'exposició oral (podrà fer ús de mitjans audiovisuals). Al llarg de l'exposició serà important incentivar la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments, activitats, etc., i posteriorment haurà de respondre les preguntes d'aclariment realitzades per la resta d'alumnes i/o la professora. La professora proposarà un calendari d'exposicions per tal de què l'alumnat pugui iniciar el procés de preparació per a la presentació de l'exposició oral. Només seran avaluats/des aquells/es alumnes que hagin assistit i/o participat a l'exposició del seu grup.
Criteris d'avaluació	Equilibri en la participació de tots els membres del grup.-Adequació del llenguatge i ritme de l'exposició.-Adequació de l'ordre dels continguts.- Claredat expositiva. - Grau de preparació de l'exposició. - Grau d'innovació de la presentació. - Creativitat. - Adequació del suport seleccionat per a l'exposició. - Respostes a les preguntes orals que es formulin després de l'exposició. -Foment de la participació de la resta d'alumnes a partir de debats, suggeriments o altres activitats.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Per tal d'avaluar els coneixements teòrics dels/de les alumnes es realitzarà una prova d'examen (tipus examen objectiu) en el període d'avaluació complementària. El temps disponible per realitzar aquest examen serà decidit per la professora en funció del nombre de preguntes i d'acord amb el tipus d'examen de prova objectiva (d'elecció múltiple). Aquest element d'avaluació permetrà valorar si l'alumne/a té els coneixements bàsics de l'assignatura. Per a la seva preparació, caldrà utilitzar, com a mínim, els materials i documents treballats durant el curs —tant per part de la professora com per part de l'alumnat—, juntament amb els

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Criteris d'avaluació	continguts i materials exposats a les diferents sessions de classe. La superació d'aquesta prova amb una nota igual o major a 5 serà imprescindible per a la superació de l'assignatura. Si s'escau, la recuperació d'aquesta matèria es realitzarà en el període extraordinari de febrer. Adequació de les respostes a l'enunciat de cada pregunta. Copiar o fer servir qualsevol altre procediment fraudulent per donar resposta a les qüestions plantejades en aquestes proves portarà directament a la qualificació final de 0,0 per a tota l'assignatura. Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5
----------------------	---

Realització i lliurament d'un treball d'aprofundiment

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, organitzat en petits grups, realitzarà un treball d'aprofundiment a partir de les indicacions i criteris que es pautin durant el desenvolupament de l'assignatura. En la realització d'aquest treball s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies recollides en aquesta guia docent. El treball es lliurarà en el termini que s'especifiqui en el calendari de l'assignatura. Tal i com ja s'ha indicat, a més de la seva realització escrita, aquest treball serà exposat davant el grup de classe (modalitat referent a les exposicions orals), i també d'acord al calendari que s'estableixi a l'aula virtual.
Criteris d'avaluació	Adequació dels procediments aplicats per a la resolució de les activitats.-Grau d'aplicació dels coneixements teòrics a les activitats presentades.- Contingut i format dels treballs lliurats.- Originalitat.- Ús de la normativa APA. Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Castillo, G. (1999). *El adolescente y sus retos*. Madrid: Pirámide.
Woolfolk, A.E. (2006, 9ª ed.). *Psicología educativa*. México: Pearson-Educación.

Bibliografia complementària

Barca, A. et al.(eds.)(1996). *Psicología de la instrucción. Vol III: Componentes contextuales y relacionales del aprendizaje escolar*. Barcelona: EUB.
Castejón, J.L. et al. (2011). *Psicología de la educación*. Alicante: Club Universitario.
Faber, A. & Mazlish, E. (2002). *Cómo hablar para que sus hijos estudien en casa y en el colegio*. Barcelona: Medici.
Fierro, A. (1991). Desarrollo social y de la personalidad en la adolescencia. En M. Carretero, J. Palacios & A. Marchesi (comps.) (1991). *Psicología evolutiva. Adolescencia, madurez y senectud*. Madrid: Alianza.
Kimmel, D.C. & Weiner, I.B. (1998). *La adolescencia: una adquisición del desarrollo*. Barcelona: Ariel.
González, J.A; Nuñez, J.V.C.; Álvarez, L. & Soler, E. (2002). *Estrategias de aprendizaje. Concepto, evaluación e intervención*. Madrid: Santillana.
Luda de Tena, C.; Rodríguez, R.; Sureda, I. (2001). *¿Cómo puedo favorecer las habilidades sociales de mis alumnos? Programa de habilidades sociales de mis alumnos*. Màlaga: Aljibe.
Martí, E. & Onrubia, J.(1997) (coords.). *Psicología del desarrollo: El mundo del adolescente*. Barcelona: Horsori.
Mayer, R.E. (2006). *Psicología de la educación. Vol. II, Enseñar para un aprendizaje significativo*. Madrid: Pearson Educación.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 5, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

- Monereo, C. & Castelló, M. (1997). *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Barcelona: Edebé.
- Musitu et al. (2001). *Familia y adolescencia*. Madrid: Síntesis.
- Palacios, J. (1990). ¿Qué es la adolescencia?. En J. Palacios, A. Marchesi, & C. Coll (comps.). *Desarrollo psicológico y educación, Vol I*. Madrid: Alianza.
- Palacios, J.; Marchesi, A. i Coll, C. (1999, reimp. rev. 2007). *Desarrollo psicológico y educación. Vol II: Psicología de la Educación escolar*. Madrid: Alianza.
- Pozo, J.I. (2001). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza.
- Rice, F.P. (2000). *Adolescencia. Desarrollo, relaciones y cultura*. Madrid: Prentice Hall.
- Rodríguez, R.I. & Luca de Tena, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la motivación de mis alumnos? Programa de motivación en la Enseñanza Secundaria Obligatoria*. Màlaga: Aljibe.
- Rodríguez, R.I. & Luca de Tena, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la gestión y el control de mi aula?. Programa de disciplina en la Enseñanza Secundaria Obligatoria*. Màlaga: Aljibe.
- Sampascual, G. (2009). *Psicología de la educación*. Madrid: UNED.
- Strantock, J.W. (2011, 4ª ed.). *Psicología de la educación*. México: McGraw-Hill.
- Tapia, J.A. (1997). *Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé.
- Triadó, C.; Martínez, G. & Villar, F. (2000). *Psicología del desenvolupament: Adolescència, maduresa i senectud*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Altres recursos

Altres materials o documents que es vagin generant o indicant al llarg del curs, alguns d'ells localitzables a la plataforma moodle.

